

Eenzame paarden

Er zijn in Nederland veel paarden die eenzaam zijn en hieronder lijden. Sommige paarden staan alleen in een wei, andere brengen dagenlang geïsoleerd door in een stal. Het initiatief Paarden bij Elkaar brengt dit probleem onder de aandacht en biedt oplossingen.

Uit een onderzoek van Dier&Recht in 2019 blijkt dat één op de vijf paarden in de wei eenzaam is en geen fysiek contact heeft met soortgenoten. Van de paarden die alleen staan, staat 44% volledig geïsoleerd, zonder zelfs maar zicht op andere paarden. Dit terwijl paarden echte kuddedieren zijn, die zich veilig en gelukkig voelen in het gezelschap van soortgenoten. Samen houden ze de omgeving in de gaten en zorgen ze voor elkaar. Ze kunnen zelfs levenslange vriendschappen sluiten. Paarden die alleen staan, missen dit sociale contact en worden vaak gestrest en depressief. Sommige durven zelfs niet te gaan liggen om te slapen. Eigenaren zijn zich niet altijd bewust van de behoeften van hun paard, en niet iedereen kan een hele kudde onderhouden. Het project Paarden bij Elkaar wil helpen om eenzame paarden met elkaar in contact te brengen.

Natuurlijke behoefte

We spraken met Tjitske Ypma van Stichting De Lynx, die het initiatief Paarden Bij Elkaar heeft geadopteerd. Uit onderzoek blijkt dat het probleem van eenzame paarden aanzienlijk is, zoals blijkt uit de cijfers van Dier&Recht. Caring Farmers heeft echter meer positieve cijfers in een recent onderzoek dan Dier&Recht, waar-

»Voor sommige eigenaren is het houden van twee paarden te veel.«

schijnlijk door andere meetmethoden. Tjitske legt uit: “De steekproef van Dier&Recht bevat waarschijnlijk meer dieren van particuliere eigenaren en hobbyfokkers. Als je door de randen van steden en dorpen fietst, zie je vaak paarden alleen in een afgezette wei staan. Shetlandpony’s staan zelfs vaak helemaal alleen zonder een metgezel in de buurt.”

Paarden bij Elkaar wil het probleem van eenzame paarden aanpakken zonder met de vinger te wijzen. “Voor sommige eigenaren is het hebben van twee dieren te veel, en het is goed dat zij samen afspraken kunnen maken om ervoor te zorgen dat hun dieren aan hun natuurlijke sociale behoeften kunnen voldoen, met gedeelde kosten en zorg. Niet iedereen realiseert zich hoe belangrijk het is voor hun paard om een metgezel te hebben. En niet iedereen wil voor altijd vastzitten aan twee dieren omdat ze meestal niet tegelijk sterven”, aldus Tjitske.

Depressieve paarden

Het probleem van eenzame paarden is niet van gisteren, ondanks het sociale karakter van de dieren. Volgens Tjitske is de manier waarop we denken over en omgaan met huis- en hobbydieren de laatste jaren echter veranderd, en daarom komt dit probleem nu meer aan het licht. “Nog

geen 50 jaar geleden hadden boerderijen kettinhonden om het erf te bewaken. Dat zou nu niet meer acceptabel zijn. Een depressief paard wordt niet altijd herkend vanwege zijn volgzaam aard. Iedereen kan een paard aanschaffen, en ik denk dat niet altijd wordt nagedacht over de lange termijn. Paarden en pony's worden gemiddeld 25 tot 30 jaar oud. Soms wordt een Shetlandpony voor een kind gekocht, groeit het kind eruit, verliest het interesse, en staat het dier nog jarenlang eenzaam in een wei”, legt ze uit. “Bovendien geven Caring Vets aan dat paarden houden, als hobby of beroep, belangrijk is voor veel mensen vanwege het plezier van het rijden of economische belangen in de paardensport of fokkerij. Door deze menselijke focus is het welzijn van het paard ondergeschikt gemaakt aan dat van de mens. Het welzijn van het paard wordt vanuit een menselijk perspectief bekeken, en de natuurlijke behoeften van het paard worden vaak genegeerd, vooral als ze niet goed uitkomen voor ons”, voegt Tjitske toe.

De oplossing

Er waren dus genoeg redenen om het initiatief Paarden bij Elkaar op te richten. Tjitske vertelt hoe het begon: “Pony Kees, die vier jaar lang alleen had gestaan, kwam terecht op mijn weiland. Mijn collega Margriet Markerink legde toen uit wat eenzaamheid met een pony kan doen. Dit was ook zichtbaar: Kees begreep de taal van andere paarden nauwelijks en was erg zenuwachtig. Hij werd opnieuw opgevoed en geïntegreerd in een kleine kudde.” Margriet en Tjitske bedachten dat ze door voorlichting en bemiddeling iets belangrijks voor eenzame paarden konden doen, en zo ontstond het project dat werd geadopteerd door Stichting De Lynx. Deze stichting ondersteunt groene en dierenwelzijnsprojecten.

Paarden bij Elkaar bemiddelt tussen eigenaren van eenzame paarden en streeft ernaar om samen tot een oplossing te komen. Op deze manier heeft het project al veel succesvolle ‘matches’ tot stand gebracht, waardoor paarden (en hun eigenaren) een stuk gelukkiger zijn geworden. Via de website van het project kunnen mensen eenzame paarden helpen, bijvoorbeeld door een metgezel te zoeken voor hun paard, een plek aan te bieden voor een paard, of door mee te denken over een oplossing.

Kijk eens rond in de buurt

Zelfs als je geen paard hebt, kun je helpen. Tjitske legt uit hoe: “Mensen kunnen donateur worden van Stichting De Lynx specifiek voor het

»Een depressief paard wordt niet altijd herkend vanwege de volgzaam aard van het dier.«

Shetlanders worden helaas ook vaak alleen gehouden, bijvoorbeeld voor de kinderen.

Dwangmatig gedrag

Paarden in gevangenschap vertonen vaak dwangmatig en ongewenst gedrag omdat ze beperkt zijn in hun natuurlijke gedrag en behoeften. Dit kan leiden tot frustratie en stress, wat zich uit in gedrag zoals luchtzuigen, kribbijten, weven, tongspelen, hoofdschudden en staartschuren. Deze gedragingen komen niet voor bij wilde paarden. Stereotiep gedrag is meestal een teken van welzijnsproblemen. Paarden die lang alleen staan, kunnen chronisch nerveus worden of juist in een soort gelatenheid vervallen, met een soort geestelijke afwezigheid als gevolg. Ze blijven meestal wel eten, maar kunnen niet tot rust komen. Het trauma is zelfs zichtbaar wanneer een voormalig eenzaam paard een metgezel krijgt die even weg moet. Het paard met het trauma zal er alles aan doen om dit te voorkomen. Daarom is het hebben van drie paarden vaak nog beter dan twee.

project Paarden bij Elkaar, zodat het belangrijke bemiddelingswerk kan doorgaan. Voorlichting en bewustwording zijn ook essentieel om het huisvesten van kuddedieren in eenzame omstandigheden tegen te gaan. Eigenaren of verzorgers van paarden kunnen zich verdiepen in de lichaamstaal van paarden om beter te begrijpen wat er in het dier omgaat en hierop in te spelen.” Mensen kunnen ook helpen door het initiatief onder de aandacht te brengen, bijvoorbeeld door folders van Paarden bij Elkaar op te hangen op plaatsen waar veel paardeneigenaren komen. “En als je je zorgen maakt over een eenzaam dier, probeer dan op een niet-veroordelende manier het gesprek aan te gaan met de eigenaar. Ga ervan uit dat de eigenaar het beste voorheeft met zijn dier en probeer samen een oplossing te vinden. Wijs op de mogelijkheid van gratis ondersteuning door Paarden bij Elkaar, deel onze folder, of geef de link naar onze website door. Kijk eens rond in de buurt om te zien of er nog meer eenzame pony's zijn, misschien kun je samen met de eigenaar een win-winsituatie creëren”, voegt Tjitske toe. ♥

Website: www.stichtingdelynx.nl/projecten/paarden-bij-elkaar